

EVERT A:SON EWORTH

* 13.5.1884 † 25.9.1966

Gillebrodern EVERT A:SON EWORTH avled i Stockholm, där han var född, och där han så gott som hela sitt liv bott och verkat. Om honom skriver hans svärson och efterträdare som verkställande direktör i A.B. Arvid Böhlmarks Lampfabrik Axel Appelberg:

»Föräldrarna voro direktör Leonard Andersson och dennes maka Anna Charlotta Sandberg. E. avlade studentexamen vid Högre Realläroverket på Norrmalm år 1903 samt civilingenjörsexamen vid Kungl. Tekniska Högskolan år 1907. 1908–10 var E. anställd vid olika företag i Tyskland, åren 1910–14 vid Ludwigsbergs Verkstads AB i Stockholm. 1915–16 var E. direktörsassistent vid Handels AB Kuntze & Co samt 1917–18 ombudsman i Sveriges Metallmanufakturörening. I denna befattning kom han i kontakt med dåvarande direktören för AB Arvid Böhlmarks Lampfabrik, Klas Östlund, och denne knöt den duglige och initiativrike civilingenjören till Böhlmarks som direktörsassistent. Vid Östlunds bortgång år 1922 blev E. verkställande direktör för detta företag. Han kvarstod i denna ställning till sin pensionering 30 år senare.

E:s kunnighet och förtrogenhet med industriella och ekonomiska frågor av skilda slag gjorde att han blev hårt engagerad inom många olika

intresseorganisationer och branschföreningar, främst Industriförbundet och Verkstadsföreningen. Borgerskapets Institutioner i Stockholm låg E. såsom varande infödd stockholmare varmt om hjärtat. Han blev borgare i staden år 1923 och senare ledamot av Borgerskapets 50 äldste.

När E. tillträdde chefsposten för Böhlmarks befann sig näringslivet i landet i en svår ekonomisk kris. Balansgången för en företagsledare för att bemästra de ekonomiska problemen var svår. E. hörde till dem som lyckades med uppgiften, ehuru det många gånger såg mörkt ut. Skilda perioder efter första världskrigets omvälvningar har medfört problem av väsentligt olika art för landets företagsledare. 20-talets problem voro i hög grad av social art. Arbetstagarnas fackliga strävanden hade successivt börjat vinna terräng, men omställningen i tänkandet både hos enskilda och inom kollektiven gick sakta. Under denna period stod E. många gånger i en bekymmersam situation. Viljan att tillmötesgå anställd personal med drägligare ekonomiska och sociala villkor motverkades av ekonomiska realiteter, som förutsatte återhållsamhet. Den känsla E. genom hela livet hade för de anställda i det av honom ledda företaget har med all sannolikhet grundlagts under denna tid. De ekonomiska svårigheterna följde industrin under de första åren in på 30-talet. Även nu lyckades E. övervinna problemen och efter en period av uppåtgående ekonomiska konjunkturen utbröt så andra världskriget. E. kom nu i kontakt med frågeställningar, som delvis var av likartat slag som dem han brottats med 25 år tidigare, nämligen brist på förnödenheter av skilda slag. Men de allmänna förutsättningarna i övrigt voro nu betydligt gynnsammare. Efter krigsslutet uppstod så den kanske för en svensk företagsledare, som upplevt den industriella utvecklingen från de mörka åren under första kriget, så egendomliga situationen att marknaderna världen över ropade på varor. Nu gällde det att producera, med avsättningen fanns inga problem. Under denna sjudande epok av aktivt industriellt liv lämnade E. sin företagsledarejänst för att efter en lång arbetsdag och efter uppnådd pensionsålder få njuta ett sällsynt välförtjänt otium.

E. var från ungdomen en intresserad seglare och segelintresset följde honom upp genom åren. Dock blev sjöluften ur hälsosynpunkt så småningom besvärande och det varmare fastlandsklimatet lockade mer. Det trivsamma sommarstället söder om Stockholm vid Rönninge kom att bli en kär tillflyktsort sommartid och under helger.

E. var en handlingens man, ingen vän av stora ord. Även om denna

hans livsåskådning främst präglade hans dagliga gärning så lyste den igenom såväl i familjekretsen som i umgänget med vännerna. Samvaron med dessa, det må ha varit inom någon förenings- eller ordenskrets eller kanske ännu hellre under enkla kamratliga former gillades varmt av E. En varm generositet präglade E:s personlighet. Mången uppmärksammade kanske denna sida mindre, ty var det något E. ogillade så var det hör- och synbar uppskattning av egna gärningar. Men helt kunde han av naturliga skäl ej undgå offentliga utmärkelser. Den generösa naturen gjorde sig gällande såväl i E:s verksamhet som företagsledare i förhållandet gentemot de anställda som i släkt- och vänkretsen. Många tacksamma tankar från anställda och deras familjer har under årens lopp gått till den omtänksamme chefen, på ytan kanske stundom kärv men oftast dock med en vänlig glimt i ögat. Men där fel begåtts tvekade han icke att ingripa. Med fast hand tillrättalade han då vad andra felat. Inom familjen kom E. och hans maka att intaga en central ställning. Själv var han äldst i sin syskonskara och deras hem blev en naturlig samlingspunkt för släkt och vänner genom årens lopp.

Även om E. som driftig företagsledare städse sökte blicka framåt i tiden hade han en stark känsla för gången tid, och han kände sitt ansvar att rätt förvalta det kulturarv, som fanns inom hans intressesfär. Både genom sin verksamhet vid Böhlmarks, som ända sedan 1880-talet varit förankrat i Katarina församling i Stockholm och genom sina bostadsförhållanden kom E. i nära kontakt med minnen från svunna tider. Men utvecklingen inom församlingen, kulturellt och ekonomiskt, var också expansiv. Med intresse tog E. aktiv del i detta organisatoriska arbete där. Sin varma känsla för denna gamla anrika Stockholmstrakt bevarade E. in på ålderns höst och ingenting av vikt, som berörde hans gamla Katarina, lämnade honom oberörd.»

Eworth inträdde i vårt Gille 1934 och innehade vid sin bortgång dess sjunde länk. Han efterlämnade som närmast sörjande makan Elsa, född Bergsjö, samt döttrarna Ingrid, gift med direktör Axel Appelberg, och Karin, gift med Gillebrodern direktör Lars Edlund.

Sancte Örjens Gilles Högtidsdag den 25 april 1967.

Lars Edlund